

Da Gud begyndte (1. Mosebog) kap. 1

1. Da Gud begyndte at skabe¹ himlen og jorden –
2. verden var da kaotisk og øde²,
mørke var over Tehoms³ flade,
og en stormvind⁴ fra Gud fejede hen⁵ over vandets overflade –
3. da sagde Gud:
“Lad lys blive til,” og lys blev til,
4. og Gud så, at lyset var godt.
Gud satte skel mellem lyset og mørket,
5. og Gud kaldte lyset “Dag”,
og mørket kaldte han “Nat”.
Det var blevet aften, og det var blevet morgen – døgn ét.

6. Gud sagde:
“Lad en hvælving blive til i midten af vandet
og adskille vand fra vand.”
7. Og Gud dannede hvælvingen
og satte skel mellem det vand,
som er under hvælvingen,
og det vand, som er over hvælvingen,
og det blev sådan.
8. Gud kaldte hvælvingen “Himmel”⁶.
Det var blevet aften, og det var blevet morgen – andet døgn.

---

¹ 1, 1 “Da Gud begyndte at skabe” (*b^erēšūt bārā^h lōhīm*); (mere) ordret: I begyndelsen af Guds skabelse af; jf. lignende syntaktisk konstruktion i Hos. 1, 2 (sml. også Gen. 2, 4b-7); altern. overs. (om end filologisk mindre sandsynlig, eftersom *rēšūt* (begyndelse) ikke forekommer i den hebraiske bibel uden at stå i genitiv til det efterfølgende, jf. Rashi): I begyndelsen skabte Gud.

² 1, 2 “kaotisk og øde” (*tōhū wābōhū*); CL obskur; iflg. Sept.: usynlig og ubearbejdet, Vulg.: tom og tom (*inanis et vacua*), Targ.: øde og tomhed, Pesh. = CL; hvad angår *tōhū* på andre semitiske sprog: ugar. (*thw*): ødemark/vildnis, arab. (*tīh*): vildnis, uvejsom ørken, rabb. hebr. (*tōhū*): øde(mark); *bōhū* kan måske sættes i forbindelse til den fønikiske nattegudinde *Baau*, omtalt i den senere græske litteratur; jf. også arab. (*bhj*): er tom; sml. akk. (*bubūtu*): sult, tomhed; til hele udtrykket, sml. Ibn Ezra: uden substans og dækket af vand, Rashi: kaotisk og øde, Nachmanides: formløs masse og form.

³ 1, 2 “Tehoms” (*tehōm*); “Tehom” er i den hebraiske bibel (formodentlig) en mytologisk betegnelse for det kosmiske kaoshav, der opfyldte verden i “urtiden”, og som efter skabelsen omgiver jordens flade og himmelhvælvingen; ordet går sandsynligvis tilbage til en fællessemitisk rod *tihām(at)* med grundbetydningen “hav”; selv om det er omstridt, er “Tehom” måske både sprogligt og religionshistorisk beslægtet med det dæmoniske kaos- og havuhyre *Tiamat*, der optræder i det babylonske skabelsesepos *Enuma elish*.

⁴ 1, 2 “stormvind” (*rūah*); sml. Gen. 8, 1; CL usikker; altern. overs.: ånd(e); det hebraiske ord indeholder betydningerne “vind”, “blæst”, “storm” såvel som “ånd(e)”; sml. Sept., Vulg., Targ., Pesh.: vind (eller ånd(e)); jf. næste note.

⁵ 1, 2 “fejede hen” (*me^erahēpēt*); CL usikker; overs. på basis af Sept.: farede af sted/styrtede løs på, Targ.: blæste; sml. Ibn Ezra, Nachmanides: blæste; altern. overs.: svævede hen over; jf. Vulg.: blev ført hen; Pesh.: svævede/cirklede el. rugede; sml. Deut. 32, 11, hvor verbet bl.a. også optræder (*je^erahēp*): svæver/cirkler; iflg. ugar. (*rhp*): svæve/cirkle (om rovfugle).

⁶ 1, 8 “Himmel” (*šāmajīm*); oversættelse i overensstemmelse med traditionen; i de følgende kapitler vil dette ord imidlertid ofte blive gengivet med “himmelhvælving(en)”, eftersom det er himlens specifikke karakter af hvælving i den hebraiske bibel, som der refereres til.

9. Gud sagde:
“Lad vandet under himmelhvælvingen blive samlet ét sted
og det tørre land komme til syne,”
og det blev sådan.
10. Gud kaldte det tørre land “Jord”
og vandets samlingssted kaldte han “Have”,
og Gud så, at det var godt.
11. Gud sagde:
“Lad jorden grønnes med grønt:
Planter, der sætter frø,
frugttræer, der bærer frugt med frø i, ifølge deres art på jorden,”
og det blev sådan.
12. Og jorden frembragte grønt:
Planter, der sætter frø, ifølge deres arter,
træer, der bærer frugt med frø i, ifølge deres arter,
og Gud så, at det var godt.
13. Det var blevet aften, og det var blevet morgen – tredje døgn.

14. Gud sagde:
“Lad der komme lyslegemer på himlens hvælving
til at sætte skel mellem dagen og natten;
de skal være til tegn og til fastsættelse af tider⁷, dage og år,
15. og de skal være lys på himlens hvælving til at lyse på jorden,”
og det blev sådan.
16. Gud dannede de to store lyslegemer:
Det store lyslegeme til at herske over dagen⁸
og det lille lyslegeme til at herske over natten
sammen med⁹ stjernerne.
17. Gud anbragte dem på himlens hvælving
til at lyse på jorden,
18. til at herske om dagen og om natten
og til at sætte skel mellem lyset og mørket,
og Gud så, at det var godt.
19. Det var blevet aften, og det var blevet morgen – fjerde døgn.

20. Gud sagde:
“Lad vandet vrimle med en vrimmel af levende væsner,
og lad fugle flyve over jorden oppe under himlens hvælving.”
21. Og Gud skabte de store havuhyrer
og alle de levende væsner –
det mylder, som vandene vrimler med –
ifølge deres arter,
og alle vingede fugle ifølge deres arter,
og Gud så, at det var godt.

---

⁷ 1, 14 “fastsættelse af tider”; ordret: de fastsatte tider.

⁸ 1, 16 “herske over dagen”; ordret: dagens herredømme; jf. også næste vers.

⁹ 1, 16 “sammen med” (*w^eēf*); altern. overs.: og.

22. Og Gud gav dem kraft¹⁰ ved at sige:
“Bliv frugtbare og talrige og fyld vandet i havene,
og lad fuglene blive talrige på jorden.”
23. Det var blevet aften, og det var blevet morgen – femte døgn.
24. Gud sagde:
“Lad jorden frembringe levende væsner ifølge deres art:
Tamdyr, kryb og jordens vilddyr ifølge deres art,”
og det blev sådan.
25. Og Gud dannede jordens vilddyr ifølge deres art,
tamdyrene ifølge deres art
og landjordens kryb ifølge deres arter,
og Gud så, at det var godt.
26. Gud sagde:
“Vi vil danne et menneske efter vor skikkelse, i lighed med os,
og de skal råde over havets fisk og himlens fugle,
over tamdyrene og hele jorden,
og over alt kryb, der kryber på jorden.”
27. Og Gud skabte mennesket efter sin skikkelse –
efter en guds skikkelse skabte han det,
som hankøn og hunkøn skabte han dem.
28. Og Gud gav dem kraft,
og Gud sagde til dem:
“Bliv frugtbare og talrige og bred jer ud over jorden,
I skal underlægge jer den
og råde over havets fisk og himlens fugle
og over alle dyr, der vrimler på jorden.”
29. Gud sagde:
“Se: Jeg giver jer alle planter,
der sætter frø, på hele jordens overflade,
og alle træer, med træers frugt, der sætter frø –
de skal være føde for jer.
30. Og for alle jordens vilddyr,
for alle himlens fugle
og for alt kryb på jorden, som har livsånde,
skal de grønne planter være føde,”
og det blev sådan.
31. Gud så på alt det, han havde dannet,
og se: Det var særdeles godt.
Det var blevet aften, og det var blevet morgen – sjette døgn.

---

¹⁰ 1, 22 “gav ... kraft” (*j^hbārək*); trad. overs.: velsignede; men verbalroden *brk* betyder – i sin intensive form – “at give kraft” til nogen eller noget med henblik på frugtbarhed, vækst, lykke og tilsvarende; sml. f.eks. 1, 28; 5, 2; 9, 1.26 og 12, 2.3.